

**Společná obchodní politika
EU (obchod s nečleny)
301 - 2024**

Právní regulace zahraničně obchodních vztahů ČR jako člena EU

- **Společná obchodní politika EU** = právní úprava obchodních vztahů zemí EU s nečlenskými zeměmi (navenek)
- JE VE **VÝLUČNÉ PRAVOMOCI UNIE**
- **Tedy: právní režim obchodu**
 - uvnitř EU: **jednotný vnitřní trh** (volný pohyb zboží)
 - navenek (EU s nečlenskými státy): **společná obchodní politika**

Veřejnoprávní úprava obchodu EU s nečlenskými státy - 1

- **společná obchodní politika**
- **Evropská integrace prostřednictvím celní unie: celní unie je prvotní, od ní se odvíjí společná obchodní politika**
- **vnitřní a vnější aspekt celní unie (volný pohyb zboží a služeb uvnitř, jednotná cla navenek)**
- **zóna volného obchodu = jen vnitřní aspekt (volný obchod bez vzájemných cel, není jednotná celní bariéra navenek)**

Veřejnoprávní úprava obchodu EU s nečlenskými státy – 1a

- **SPOLEČNÁ OBCHODNÍ POLITIKA EU:**
- Spočívá na celní politice a na společných obchodních pravidlech vzhledem k třetím zemím
- **zásady: čl. 206 a n. SFEU**
- Cíle: harmonický rozvoj světového obchodu
- **odstranění omezení mezinárodního obchodu** (a co nekompetitivní země – protekcionismus jako způsob jejich ochrany)
- **snižování celních a jiných překážek** (ochrana tuzemských výrobců obtížná)
- **přímé zahraniční investice** (investice vybudují cizí subjekty, ale také si odvezou zisky)

Veřejnoprávní úprava obchodu EU s nečlenskými státy – 2

- **Světová obchodní organizace (WTO)** –
členství: EU
a zároveň jednotlivé členské státy EU –
koordinace postojů členských států, aby všichni
vystupovali stejně („Výbor 133“ - 1x týdně)
- **Smlouvy WTO (GATT, GATS, TRIPS):**
 - závazné pro EU a členské státy
 - přednost před sekundárním právem

Právní nástroje společné obchodní politiky - přehled

- **smluvní** = mezinárodní smlouvy uzavírané EU s nečleny
- **autonomní** = sekundární právo EU
 - nařízení, rozhodnutí, jiná opatření
 - věcně:
 - cla – celní tarif, celní kodex, závazky GATT, WTO
 - regulace dovozu a vývozu – jednotná pravidla

Smluvní nástroje společné obchodní politiky

- **ESVO (EFTA) = Evropské sdružení volného obchodu, původně (po r. 1960) zahrnovalo všechny západoevropské nečleny EHS, ti se postupně „přelévají“ do EHS/ES/EU a dnes zbývají: Norsko, Island, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.**
- **Přidružení k EU – 1994 vznik Evropského hospodářského prostoru (EHP – viz dále)**

Smluvní nástroje společné obchodní politiky

- **Evropské dohody o přidružení:**
- Černá Hora, Srbsko, Makedonie a Albánie,
- **Ukrajina**
- - celní unie s Tureckem
- - středozeří (Euro-med)
- - volný obchod s JAR, preferenční dohoda s Mexikem aj.
- **ACP - Vztahy k RZ (banány) – Smlouva z Cotonou 2003**

- **Švýcarsko – dvoustranné smlouvy**
- **Kanada a další - nové dohody o volném obchodu a ochraně investic**
- **USA: jednání zastaveno**

Evropský hospodářský prostor

- Dohoda o EHP 1994
 - **struktura, působnost – EHP = EU + ESVO - CH**
 - **na všechny se uplatňuje většina legislativy EU**
- Zahrnuje: plná práva a povinnosti vnitřního trhu EU (s výjimkami) - čtyři svobody vnitřního trhu a některé související politiky (hospodářská soutěž, doprava, energetika, sociální politika, ochrana spotřebitele, životní prostředí atd.)
- **Výjimky – vynětí:**
 - společná **zemědělská** politika a společná **rybolovná** politika
 - celní unie;
 - společná obchodní politika (obchod s nečleny);
 - **daňová** harmonizace,
 - společná zahraniční a bezpečnostní politika;
 - spravedlnost a vnitřní věci (nicméně všechny země ESVO jsou součástí schengenského prostoru);
 - hospodářská a **měnová unie**

Vztahy EU – Švýcarsko jen dvoustranné dohody

- První balíček („**dvoustranné dohody I**“, přijaté v roce 2002): oblasti letecké dopravy, veřejných zakázek, výzkumu, zemědělství, technických překážek obchodu (které mají být odstraněny pomocí zásady vzájemného uznávání), pozemní dopravy, **svobody usazování a volného pohybu osob**. Tento poslední bod je v současné době předmětem sporu, protože v únoru 2014 se ve Švýcarsku konalo referendum o ročních kvótách pro zahraniční pracovníky a o dalších předpisech upravujících imigraci. Schválení referenda těsnou většinou ohrožuje dvoustranné dohody a může vést k ukončení celého balíčku, nebude-li nalezeno diplomatické nebo institucionální řešení.
- Druhý balíček („**dvoustranné dohody II**“, přijaté v roce 2005): dohody ze Schengenu a Dublinu, zdanění příjmů z úspor v podobě úroků, boj proti podvodům, **zpracované zemědělské produkty**, statistiky, důchody, životní prostředí, audiovizuální program MEDIA, vzdělávání.

Veřejnoprávní úprava obchodu EU s nečlenskými státy

- **Autonomní x smluvní nástroje:** autonomní = akty sekundárního práva EU (nařízení), smluvní: mezinárodní dohody
- **AUTONOMNÍ NÁSTROJE SPOLEČNÉ OBCHODNÍ POLITIKY**
- C L A – **Jednotný celní tarif**, Celní kodex (procedura celního projednání – určení původu)
 - smluvní tarif = preference
- **ochranná opatření:** společná
- jednotná **dovozní** pravidla – otevřenost
- ochranná opatření obecná - zvýšení cel, kvóty (viz postup)
- - **antidumpingová opatření:** je-li cena exportu do EU nižší než cena aplikovaná za normální situace ve vyvážející zemi
- - **protisubvenční opatření:** výrobek je subvencován vyvážejícím státem (státní podpora)
- -- regulace **vývozu**

Textilní výrobky: dovoz z Číny

Jen pro informaci - Exkurz o dovozu obuvi z Číny

- Dovoz obuvi z Číny rostl od roku 2005, zmírnilo ho až uplatnění antidumpingových cel v roce 2009. Po jejich zrušení v roce 2011 se import opět zvýšil. "Nicméně i hodnota dovozu 100 milionů párů představuje spotřebu deset párů na osobu za rok, což je nereálné." Průměrná spotřeba obuvi je v ČR přitom 3,5 až 4,5 páru ročně. Velká část dovezených bot je dál reexportována.
- Celkem se za 11 měsíců 2012 dovezlo do ČR 110 milionů párů bot za 12 miliard korun. Naprostá většina z Číny. Zatímco deklarovaná cena páru čínské obuvi byla 59 korun, u obuvi z Vietnamu to bylo 426 korun.
- V cenách, za které se obuv z Číny dováží, není možné v Česku ani pořídit vstupní materiály. Obuv z Číny se prodává za ceny v řádu stovek korun. Podle dřívějších odhadů asociace přichází stát kvůli dovozům extrémně levných bot a textilu na daních a ztrátě pracovních míst ročně až o 70 miliard korun.
- Export obuvi z ČR v posledních letech výrazně roste, dosáhl 12 miliard korun. Podle České obuvnické a kožedělné asociace ale za nárůstem stojí právě reexporty.
- Kvůli přílivu levné asijské obuvi mají čeští výrobci problémy s uplatněním na tuzemském trhu.